

1. Аналітика зовнішньої торгівлі // Економічна правда. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/publications/49a56d72356ba/>.

2. Куртіна І. О. Організація ефективного просування та продажу продукції на підприємстві / І. О. Куртіна, В. В. Добрянська // Молодий вчений. – 2014. – № 7 (10). – С. 38–40.

3. Орленко О. В. Ефективність інструментів просування круп'яної органічної продукції на вітчизняні та європейські ринки в умовах глобалізації / О. В. Орленко // Бізнес-навігатор. – 2015. – № 1. – С. 53–59. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2015_1_12.

4. Marketing and Promotional [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.sonicbids.com/8-steps-to-creatingan-effective-sales-promotion-strategy>.

5. Семів С.Р. Дослідження конкурентоспроможності галузей економіки України в умовах євроінтеграції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mev.lac.lviv.ua/downloads/vyklad/semiv/ stattya_competitiveness.pdf

Токмакова І. В., д.е.н., доц.,

професор кафедри економіки

та управління виробничим і комерційним бізнесом,

Український державний університет залізничного транспорту

Харченко О. В., здобувач,

Український державний університет залізничного транспорту

ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ СВІТОВОЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Важливу роль у забезпеченні економічного розвитку країн відіграє транспортно-логістична інфраструктура, адже з транспортно-логістичними системами пов'язано отримання 20-30 % валового національного продукту.

Унікальне географічне розташування України на перехресті найкоротших транспортних маршрутів у Євразійському регіоні, наявність розгалуженої мережі залізниць та автомобільних доріг, незамерзаючих морських портів на потенційно дозволяють нашій державі отримувати більше переваг від глобалізації у разі забезпечення динамічного розвитку та реалізації потенціалу її транспортно-логістичної інфраструктури.

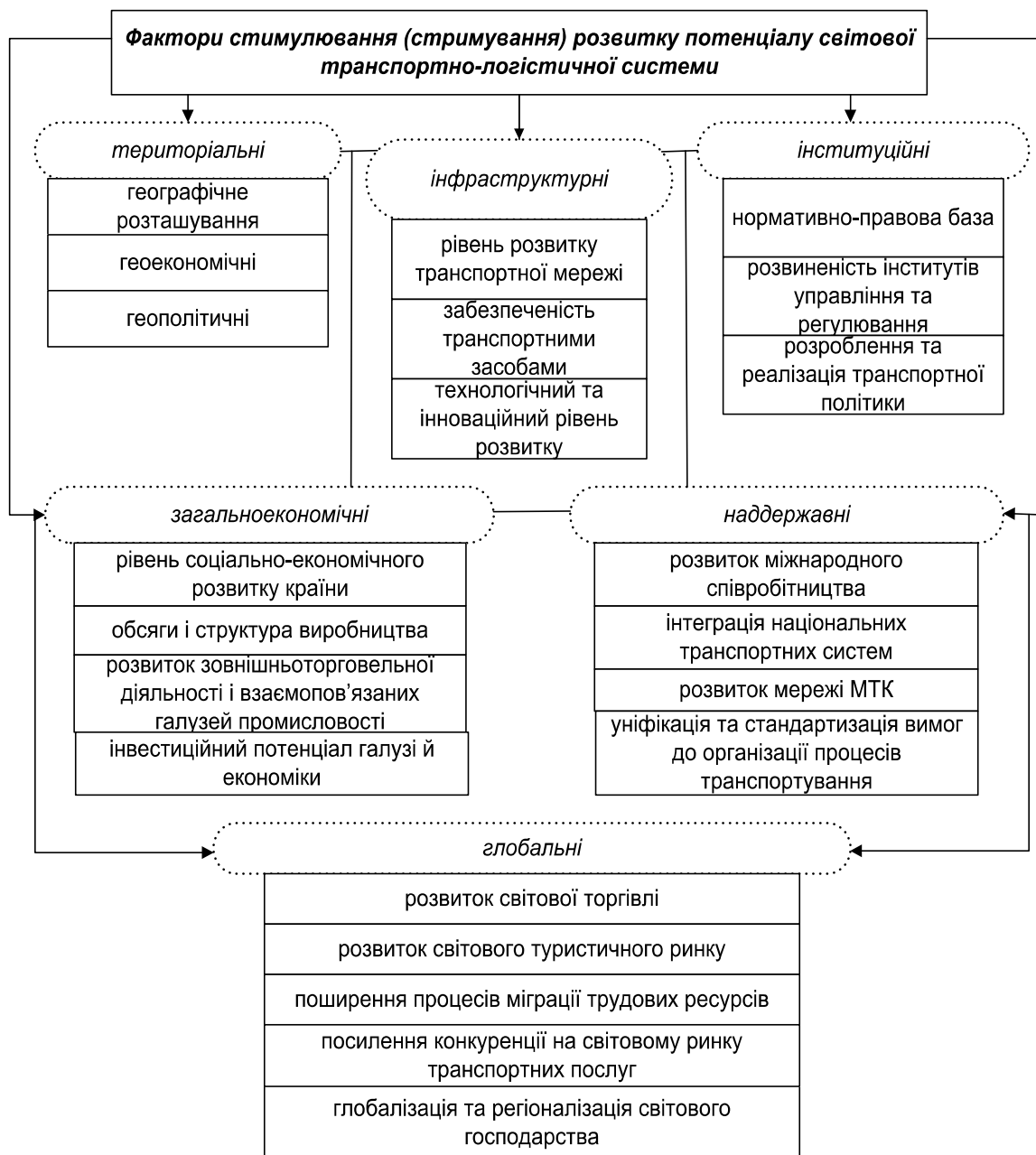

Рис. 1. Схема факторів стимулювання (стримування) розвитку потенціалу світової транспортно-логістичної системи

З огляду на значення транспортно-логістичного забезпечення в економічному зростанні країн та критичний стан транспортно-логістичної інфраструктури в Україні актуалізується питання дослідження факторів її розвитку у світі.

В наш час питання розбудови і модернізації транспортно-логістичних систем отримали широке висвітлення в працях вітчизняних вчених, серед яких слід вказати на наукові здобутки, таких вчених, як В.Л. Дикань, М.В. Корінь, О.В. Овчиннікова, І.В. Токмакова [1-3] та інших.

Дослідження особливостей розвитку світової транспортної системи і залізничного транспорту, зокрема, дозволило систематизувати фактори, що впливають на потенціал світової транспортно-логістичної системи і стимулюють чи стримують її розвиток (рис. 1).

Фактори запропоновано поєднати в такі групи: територіальні (географічне розташування, геоекономічні та геополітичні фактори); інфраструктурні (рівень розвитку транспортної мережі, забезпеченість транспортними засобами, технологічний та інноваційний рівень розвитку тощо); інституційні (нормативно-правова база, розвиненість інститутів управління та регулювання, розроблення й реалізація транспортної політики); загальноекономічні (рівень соціально-економічного розвитку країни, обсяги і структура виробництва, розвиток зовнішньоторговельної діяльності, розвиток взаємопов'язаних галузей промисловості, інвестиційний потенціал галузі й економіки тощо); наддержавні (розвиток міжнародного співробітництва, інтеграція національних транспортних систем, розвиток мережі МТК, уніфікація і стандартизація вимог до організації процесів транспортування тощо), глобальні (розвиток світової торгівлі, світового туристичного ринку, процесів міграції трудових ресурсів, посилення конкуренції на світовому ринку транспортних послуг, глобалізація та регіоналізація світового господарства тощо).

Таке групування факторів дозволяє визначитися з провідною роллю залізничного транспорту у створенні єдиного транспортно-логістичного простору в Євроазіатському регіоні та формуванні міжнародної транспортно-

логістичної системи і сформувати власне розуміння місця залізничного транспорту в міжнародній системі координат. У сьогочасних умовах глобалізації та формування міжнародної транспортно-логістичної системи залізничний транспорт:

- по-перше, *сприяє поглибленню інтеграційних процесів і глобалізації міжнародних зв'язків, реалізує трансконтинентальні торговельні зв'язки країн:* розвиток системи залізничних МТК і створення нових сухопутних маршрутів забезпечило формування глобального транспортного простору та збільшення взаємозалежності країн, розширення торговельних кордонів;

- по-друге, *виступає імпульсом для розвитку національних економік:* збільшення транзитних залізничних потоків забезпечує зростання доходів галузі та сприяє збільшенню бюджетних платежів. Одночасно, потреба в їх обслуговуванні вимагає підтримки техніко-технологічної бази залізничного транспорту на високому рівні, що і задовольняється за рахунок внутрішніх виробництв. Це сприяє зростанню обсягів промислового виробництва та завантаженню виробничих потужностей підприємств;

- по-третє, *забезпечує скорочення розриву між виробництвом і споживанням:* розвиток високошвидкісного залізничного руху, мультимодальних (контейнерних) перевезень і транспортно-логістичної

інфраструктури і технологій забезпечило прискорення просування продукції та скорочення термінів її доставки, а відповідно, і забезпечило баланс інтересів виробників і споживачів;

- по-четверте, *сприяє активізації інноваційних процесів і розвитку інтелектуального капіталу:* задоволення потреби в покращенні техніко-технологічного оснащення залізниць відбувається за рахунок виконання НДР (інноваційної діяльності), що сприяло появі нових технологій, видів рухомого складу і матеріалів, а відповідно, і забезпечило використання та розвиток інтелектуального капіталу;

- по-п'яте, *виступає сферою підвищення сервісного обслуговування та розвитку експорту транспортних послуг:* перетворення залізничного

транспорту в інтегрованого оператора перевезень з розвитком відповідної транспортно-логістичної інфраструктури забезпечило розширення портфеля послуг залізниць і створило можливість комплексного обслуговування споживання в особі однієї компанії;

- по-шосте, *сприяє розвитку кадрового потенціалу та зміні соціальних стандартів*: реалізація ряду інфраструктурних проектів супроводжується створенням додаткових робочих місць, що забезпечує зниження рівня безробіття, підвищення соціальних стандартів життя і зміну структури виробничого персоналу. Одночасно їх реалізація сприяє підвищенню мобільності населення та освоєнню нових територій.

Таким чином, сучасні особливості розвитку світового господарства вказують на трансформацію існуючих транспортних зв'язків у межах Євразійського регіону та залучення національних транспортних мереж у єдину світову транспортно-логістичну систему, що формується на основі єдиних стандартів і правил перевезень. Вирішальна роль у забезпеченні своєчасності і надійності перевезень належить залізничному транспорту, який нині й є важливою складовою світової транспортно-логістичної системи та виступає елементом формування об'єктів міжнародної транспортно-логістичної інфраструктури.

Література:

1. Дикань В.Л. Розвиток високошвидкісного руху в Україні на основі формування виробничо-логістичних кластерів / В.Л.Дикань, М.В. Корінь // Збірник наукових праць УкрДУЗТ, 2015. Вип. 154. – С. 98-103.
2. Овчиннікова В.О. Стратегічне управління розвитком залізничного транспорту України: монографія / О. В. Овчиннікова. - Х.: УкрДУЗТ, 2017. - 427 с.
3. Токмакова І.В. Забезпечення гармонійного розвитку залізничного транспорту України: монографія / І. В. Токмакова. - Х.: УкрДУЗТ, 2015.- 403 с.